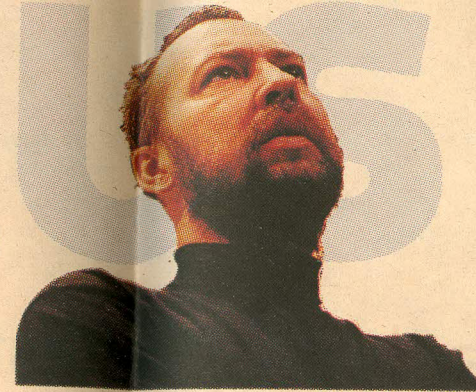

SÜNDMUS

Pp TSITAAT

! Ka 500 aastat pärast selle draama aset leidmist on inimeste tegutsemismotiivideks nendevahelised suhted.

Neeme Kuningas, lavastaja

Rigoletto uus kaksikelu Estonia laval

Pp

Kersti Inno
aripaev@aripaev.ee

Rahvusoperis Estonia esietendub täna Giuseppe Verdi "Rigoletto", mida Itaalia operikuningas ise pidas oma parimaks ooperiks.

Ooperi dramaturgilise telje moodustab Rigoletto isiklik tragöödia. Elust muserdatud, ebardlik ja teravkeelne Mantua hertsogi kohanarr vihkab kogu hingest ülikuid, samas on temas sügav inimlikkus palavas armastuses oma

mati 40 aastat tagasi, mil peaosades särasid unustamatud Georg Ots ja Tiit Kuusik.

Uues lavastuses saab pearollides näha-kuulda neljast koosseisu. Nimiosas on Rauno Elp, Aare Saal, Jassi Zahharov või soome bariton Hannu Niemelä. Gilda rollis Irina Dubrovskaja (Venemaa), Kristine Gailite (Läti), Sirkka Lampimäki (Soome) või Angelika Mikk. Mantua hertsogi osas Mart Madiste, Dmytro Popov (Ukraina), Urmas Pöldma või Juhan Tralla. Ooperis on veel hulk rolle, milles tegevad enamik Estonia praegustest solistidest. O-

Pp FOOKUSES

"Rigoletto"

Giuseppe Verdi ooper
Rahvusoperis Estonia,
esietendus 9.11 kl 19
▶ pilet 110–345 kr

Ooperi dramaturgilise mõju moodustab Rigoletto isiklik tragöödia. Elust muserdatud, ebardlik ja teravkeelne Mantua hertsogi kohanarr vihkab kogu hingest ülikuid, samas on temas sügav inimlikkus palavas armastuses oma ainsa aarde, tütre Gilda vastu, keda ta püüab kiivalt maailma kurjuse eest kaitsta.

Krahv Monterone isatunnete mõnitamise pärast karistab saatus narri. Plaaniõnnes Gildat võrgutanud hertsogile julma kättemaksu, tõukab Rigoletto tahtmatult oma tütre surma.

Verdi pikaajaline koostööpartner Francesco Maria Piave kirjutas libreto Victor Hugo' draama "Kuningas lõbutseb" ainetel.

Hugo' näidend keelati pärast esietendust 1832. aastal, põhjuseks toodi amoraalsus. Tsensuuri survele tuli ka ooperi libretos muutusi teha. Toimumispaik tõsteti Prantsusmaalt Itaaliasse, nimed muudeti, kuid karakterid jäeti alles.

Esietendusel 11. märtsil 1851 Teatro La Fenices oli tohutu menu, peagi jõudis "Rigoletto" paljude Euroopa teatrite lavadele ning on seal elujõulisena püsinud tänapäevani.

Huvitav on fakt, et ooperi tuntuima meloodia, hiljuti lahkunud Pavarotti menunumbriks olnud "La donna è mobile" ("Muutlik on naise meel") nooti nägi esietendusel hertsogi osa laulnud tenor vaid mõni õhtu enne ooperi lavaletulekut ning pidi heliloojale käsi südamele vanduma, et ta isegi ei ümista avalikult selle meloodiat enne tähtsat õhtut.

Ooperi esietendus oli triumfaalne ja hertsogi laulukest viistati juba järgmisel hommikul Itaalia tänavatel.

Estonia laval oli ooper vii-

Sirkka Lampimäki (Stoone) või Angelika Mikk. Mantua hertsogi osas Mart Madiste, Dmytro Popov (Ukraina), Urmas Pöldma või Juhan Tralla. Ooperis on veel hulk rolle, milles tegevad enamik Estonia praegustest solistidest. Ouline osa on õukondlastena meeskooril.

Lavastaja Neeme Kuninga kujutluses on "Rigoletto" eelkõige emotsionaalne draama.

"Ma soovin publikule näidata, et ka 500 aastat pärast selle draama aset leidmist on inimeste tegutsemismotiivideks jätkuvalt nendevahelised suhted ja kired," ütleb Kuningas.

"Jutustust saadab võimas ja emotsionaalne Verdi muusika. Verdi tähendus muusikas on võrreldav Shakespeare'i omaga draama vallas. Sõna väljendab sündmust ja ümberringi toimuvat, muusika aga selle viisi ja põhjust. Lavastaja piiblik on Verdi partituur. Ning see sisaldab endas sageli ka vasturääkivusi. Muusika näitab meile, et tegelased varjavad oma tegelikke eesmäärke sõnade taha!"

Augustis Dalhalla hiigel-laval esietendunud vabaõhuvariant ooperist pälvis Rootsi pressis rohkesti kiidusõnu.

Dalhallas eelkarastuse saanud solistide koosseis on tegev ka tänasel esietendusel: Hannu Niemelä, Irina Dubrovskaja, Dmytro Popov, Priit Volmer, Helen Lokuta, Juuli Lill, Leonid Savitski jt.

Muusikaline juht ja dirigent on Arvo Volmer, kunstnik Kustav-Agu Püüman, valguskunstnik Neeme Jõe. Osalevad ka Estonia solistid, koor ja orkester.

► Rigoletto Rauno Elp.

Foto: Harri Rospu